

Biroul permanent al Senatului
Bp 261, 07.07.2016

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru completarea
Legii nr.286/2009 privind Codul penal**

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B261 din 09.06.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul instituirii unei noi cauze de înlăturare a răspunderii penale, denumită „regretul efectiv”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative preconizate, semnalăm că reglementarea propusă pentru **art.152¹ alin.(2)** nu este suficient de bine conturată, neîntrunind criteriile de claritate și previzibilitate necesare, după cum urmează:

2.1. La **lit.a)**, simpla referire la săvârșirea unei infracțiuni „pentru prima dată” nu este suficientă, în condițiile în care din text nu rezultă sensul acestei sintagme, respectiv dacă este sau nu avută în vedere incidența unor instituții, precum reabilitarea sau amnistia.

Pe de altă parte, nu rezultă nici dacă este vorba despre săvârșirea unei infracțiuni în general sau a aceleiași infracțiuni ca aceea pentru care se face aplicarea instituției regretului efectiv.

2.2. Din redactarea propusă pentru **lit.b)** rezultă doar pe cale de interpretare că denunțul trebuie să vizeze o faptă cu privire la care organul de urmărire penală nu fusese sesizat anterior, astfel încât norma ar trebui reanalizată și reformulată în mod corespunzător.

2.3. La **lit.c)**, potrivit normei propuse, termenul se calculează de la „momentul săvârșirii infracțiunii”, fără a se avea în vedere dispozițiile art.154 alin.(2) - (4), care stabilesc momente diferite de la care se calculează termenul de prescripție, în funcție de infracțiunea săvârșită. Este necesară, de aceea, reanalizarea normei.

2.4. Potrivit normei propuse pentru **lit.d)**, coroborată cu dispozițiile alin.(3), rezultă că instituția regretului efectiv urmează a fi incidentă numai în cazul infracțiunilor prin care s-a cauzat un prejudiciu. Având în vedere că în Expunerea de motive nu se precizează că s-ar fi avut în vedere o astfel de soluție legislativă, sugerăm să se analizeze dacă nu ar trebui incluse în sfera de aplicare a instituției regretului efectiv și infracțiunile care, prin natura lor, nu sunt generatoare de prejudiciu.

2.5. Referitor la **lit.e)**, întrucât, potrivit alin.(3), acțiunea penală se stinge în momentul în care sunt îndeplinite condițiile de la alin.(2) lit.d) și e), nu rezultă cadrul procesual în care s-ar mai realiza stabilirea împrejurărilor săvârșirii infracțiunii și aflarea adevărului.

În acest context, semnalăm că nici norma din cuprinsul **alin.(5)**, referitoare la stabilirea prejudiciului prin hotărâre judecătorească nu este suficient de clară, întrucât nu rezultă nici care anume instanță ar fi competentă să se pronunțe, și nici care este cadrul procesual în care s-ar realiza o astfel de pronunțare.

3. Precizăm că norma prevăzută la **art.152¹ alin.(3)** este o normă de procedură, care ar fi trebuit prevăzută în cuprinsul Codului de procedură penală. În plus, pentru asigurarea unei reglementări complete, care să poată fi aplicată în practică, proiectul ar trebui să prevadă și alte intervenții legislative asupra Codului de procedură penală, în sensul introducerii de norme de procedură referitoare la instituția regretului efectiv.

4. La norma propusă pentru **art.152¹ alin. (6)**, având în vedere regulile de principiu care se desprind din Decizia Curții Constituționale nr.553/2015, textul trebuie să redea cu suficientă precizie denumirea infracțiunilor la care se face referire. Astfel, sugerăm reanalizarea expresiei „contra persoanei, viol, actul sexual cu un minor, racolarea minorilor în scopuri sexuale”, întrucât infracțiunile de viol, actul sexual cu un minor și racolarea minorilor în

scopuri sexuale fac parte din Titlul I din Partea specială a Codului penal, titlu ce poartă denumirea „Infrațiuni contra persoanei” și care include mai multe infracțiuni, structurate pe capitole.

Dacă textul are în vedere toate infracțiunile subsumate Titlului I - Infrațiuni contra persoanei din Partea specială, ar trebui ca referirea distinctă la viol, actul sexual cu un minor și racolarea minorilor în scopuri sexuale să fie eliminată. Dacă însă, textul are în vedere numai cele trei infracțiuni, sugerăm reformularea normei în sensul eliminării sintagmei „contra persoanei”.

Reiterăm această observație și cu privire la sintagma „infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni contra sănătății publice”, având în vedere că incriminarea infracțiunilor contra sănătății publice constituie obiectul Capitolul V al Titlului VII, care este intitulat „Infracțiuni contra siguranței publice”. Totodată, pentru coerența exprimării, sugerăm inserarea termenului „**infracțiuni**” în fața sintagmelor „contra persoanei”, „contra securității naționale” și „contra capacității de luptă a forțelor armate”.

5. Sub rezerva observațiilor de mai sus, la actuala formă a proiectului, în acord cu normele de tehnică legislativă, se rețin următoarele:

5.1. Partea dispozitivă a **articolului unic** trebuie reformulată, astfel:

„**Articol unic.** - După articolul 152 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou articol, art. 152¹, cu următorul cuprins:”.

Pe cale de consecință, sintagma „După articolul 152 se introduce un nou articol, articolul 152¹, cu următorul cuprins” se va elimina.

5.2. Potrivit uzanțelor normative, expresia „Art. 152¹” din debutul normei preconizate trebuie redată sub forma „**Art. 152¹**”.

dr. Dragoș ILESCU

ucurești

Nr. 648/6.07.2016.

Lege privind Codul penal

Decizia ICCJ nr. 2/2014 - M.Of. nr. 3019 din 30 apr. 2014(art. 5);Decizia ICCJ nr. 1/2014- M.Of. nr. 349/13 mai 2014(art. 6, art. 39);Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014(art. 129 alin. (2) lit. b));Decizia ICCJ nr. 5/2014- M.Of. nr. 470/26 iun. 2014(art. 9);Decizia ICCJ nr. 6/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6 alin.(1));Decizia ICCJ nr. 7/2014- M.Of. nr. 471/26 iun. 2014(art. 6);Decizia ICCJ nr. 8/2014- M.Of. nr. 473/27 iun. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 525/15 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 14/2014- M.Of. nr. 546/23 iul. 2014(art. 6 alin. (1));Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M.Of. nr. 766/22 oct. 2014(art. 175 alin. (2) teza întâi);Decizia ICCJ nr. 21/2014- M.Of. nr. 829/13 nov. 2014(art. 5 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 26/2014- M.Of. nr. 24/13 ian. 2015(art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2));Decizia ICCJ nr. 1/2015-M.Of. nr. 105/10 feb. 2015(art. 308));Decizia ICCJ nr. 4/2015- M.Of. nr. 244/9 apr. 2015(art. 196 alin. (1));Decizia ICCJ nr. 3/2015(M.Of. nr. 380/2 iun. 2015);Decizia ICCJ nr. 10/2015(M.Of. nr. 389/4 iun. 2015(art. 367 alin. (1) și (6));Decizia ICCJ nr. 12/2015- M.Of. nr. 409/10 iun. 2015(art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309)Decizia ICCJ nr. 13/2015- M.Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2));Decizia ICCJ nr. 20/2015- M.Of. nr. 573/30 iul. 2015(art. 327 alin. (2))

- 1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009
Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal
- 2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012 *modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161*
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- 3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012 *introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1*
Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Notă: v. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 118 din Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 118 și 118_2 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă. Ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la art. 112 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, trimiterea se va considera făcută la art. 112 și 112_1 și ori de câte ori prin legi speciale, prin Codul penal sau prin Codul de procedură penală se face trimitere la confiscare ca măsură de siguranță, trimiterea se va considera făcută și la confiscarea extinsă.
- 4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 *la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430; introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1); abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)*
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
- Decizia ICCJ nr. 4/2014 - M.Of. nr. 434/13 iun. 2014
- 5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014 *dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.*
Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

048.

- 6 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 508/2014 M. Of. nr. 843/19 nov. 2014
Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal *prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturilor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit*
- 7 modificări prin L. nr. 159/2014 M. Of. nr. 887/5 dec. 2014
Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal *abrogă art. 276*
- 8 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 732/2014 M. Of. nr. 69/27 ian. 2015
Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal *constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională*
- 9 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 11/2015 M. Of. nr. 102/9 feb. 2015
Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal *dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012*
- 10 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal *sintagma "ori în cadrul oricărei persoane juridice" din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301*
- 11 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 603/2015 M. Of. nr. 845/13 nov. 2015
Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal *sintagma "raporturi comerciale" din art. 301 alin. (1)*
- 12 modificări prin O.U.G. nr. 18/2016 M. Of. nr. 389/23 mai 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară *modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (2), art. 217, art. 218 alin. (3) lit. c), art. 219 alin. (2) lit. c), art. 220 alin. (3) și (4), art. 356, art. 374 alin. (1) și alin.(4);

introduce art. 216 _1, alin. (6) la art. 220, lit. d) la art. 221 alin. (2), alin. (6) la art. 221, cap. VI cu art. 256 _1, alin. (3) la art. 315, alin. (6) la art. 345, alin. (1_1) și (1_2) la art. 374, alin. (3_1) la art. 374, alin.(4_1) la art. 374*